

L'humanisme visual de Ricard Huerta

Amb el gravat com a protagonista, Ricard Huerta presenta simultàniament a València, Barcelona i Madrid una intervenció artística en la qual reflexiona sobre les relacions del llenguatge dels mitjans de comunicació, l'individu i l'art.

Ricard Huerta (la Llosa de Ranes, 1963) ha demostrat tenir el do de la ubiqüitat. La seua exposició s'inaugurava el passat dia 14 de maig a tres galeries de tres ciutats: València, Barcelona i Madrid. Viciana, Diagonal Art i la històrica Estiarte –fundada per Tierno Galván el 1973– acollien uns gravats, una sèrie de fotografies de Francesc Vera, un vídeo i un recull de poemes editat per Bromera i signat també pel gravador mateix. I tot sota el títol genèric d'“Un dia. Actitud artística”.

Sota les manifestacions presumptament senzilles de la realitat immediata, Huerta troba una significació profunda; una explicació, en suma, a tot allò que semblaria a primera vista absurd o atzarós, desproveït de significat. I “Un dia” no podia ser aliena a aquesta visió. La càbala, la reflexió, el rigor, les referències cultes, la ironia i el ludisme són alguns dels valors que amaneixen la sèrie de gravats que s'exposaran fins a finals de maig a les tres galeries.

Una reflexió mediàtica. “Un dia” ha estat el resultat d'una jornada –el 14 de maig del 1995– i un any de treball. Tot va començar a Barcelona aquell 14 de maig, aniversari de l'artista. La celebració del seu 32è aniversari havia de ser diferent. Ricard Huerta es proposà realitzar una *performance* que es prolongaria durant tot aquell dia arreu de Barcelona. Una cosa estava clara: havia d'acudir a set cites concertades a una hora exacta i realitzar enfront de tres

institucions de l'art –Fundació Joan Miró, Fundació Antoni Tàpies i Centre Cultural de “La Caixa”– un *happening*. Mentrestant, entre cita i *happening*, havia de comprar vint-i-un diaris en vint-i-un quioscos diferents. L'aventura conceptual finalitzava exhausta a les 10.30 de la nit. Francesc Vera havia seguit, des del visor fotogràfic, la intervenció artística. I amb

Troba sota la realitat immediata una explicació a tot allò que sembla, absurd, atzarós o desproveït de significat.

els onze quilos i mig de diaris, Ricard Huerta disposava d'un any i una quantitat de material gens menyspreable per a realitzar la carpeta de gravats que ara presenta.

La intervenció artística que ara es presenta reflexiona sobre els lligams entre el llenguatge dels mitjans de comunicació i l'expressió artística, a partir d'un tractament interdisciplinari, calcidoscòpic. En aquest diàleg, el llenguatge dels mitjans de comunicació, que naix de l'anècdota diària i prescriu en companyia de la notícia al final de

la jornada, s'imbueix de la perdurabilitat artística que s'immuta poc amb els accidents diaris i que gaudeix del respecte, la tolerància i una certa veneració social. I les pàgines dels rotatius, Huerta les salva d'una indefectible desaparició commutant-les amb propostes plàstiques i atorgant-les en els seus gravats una posició central al voltant de la qual graviten formes, figures i recursos inspirats en artífexs plàstics de l'estil de Lichtenstein o Ben Vautier. La presència del material imprès i de la notícia esdevé la constant que proporciona no únicament efectes visuals sinó que permet comparar el tractament i la manipulació d'una mateixa informació, la hipocresia de l'univers mediàtic. Un recurs crític i alhora rigorós, el de la comparació visual d'una mateixa pàgina de cadascun dels 21 rotatius, de la qual emana obertament una presa de posició de l'autor amb tints ben definides, sense giravolts retòrics.

No té pèls a la llengua. O diu les coses pel seu nom o recorre a una ironia, àcidament corrosiva. A cada mitjà li atorga la llengua que la tendència política d'aquest li suggereix i en la qual estampa el títol de la sèrie –títol també d'aquesta acció artística–: “Un dia”. És clar –i no podia ser d'una altra manera– *Las Provincias* inspira el polonès; *El País*, com a mitjà nacional, l'espanyol. *L'Avui*, el català i *La Vanguardia*, el xinès. *L'Egin*, el basc i *l'Abc*, l'alemany.

Per sobre de tot, Huerta es desmarca de la tradició gutember-

RAFA GIL

guiana, però la mira de reüll. "Trenque amb la tradició del gravat i la il·lustració; però m'agrada controlar, com succeeix tradicionalment, totes les parts del procés sense perdre-les de vista." Aquesta és la seua dèria. Cinc segles d'història s'esvaeixen, doncs, amb la introducció del paper de diari en un ofici centenari. El gravat s'enfronta a ell mateix qüestionat pels seus propis fruits, alhora que contribueix a desmembrar la torre d'ivori d'un art que viu de la societat, però que la ignora. La capacitat reproductible –artesanal o industrial– democratitza l'art en el sentit que en facilita la seua integració en una societat que fins a principis d'aquest segle l'havia venerat amb un incondicional misticisme. Les avantguardes del primer terç ho qüestionaren. Subvertiren la majestuositat i el caràcter messiànic, profètic, privilegiat de l'artista. Marcel Duchamp signava planxes i alguna cadira. Dadà vestia pantalons grocs; i els anys 60 van veure com el pop se·rigrafiava els seus principis. Avui, Ricard Huerta continua desacralitzant l'art i aposta per la reproductibilitat de l'obra com a factor democratitzador. Ho ha heretat de l'art internacional de fa unes dècades i dels homòlegs valencians Manuel Valdés i Rafael Solbes quan tots dos s'atrinxeraven darrere de l'etiqueta de l'Equip Crònica. Respecte i tolerància és el que reclama Huerta d'un art que ha d'educar i desenvolupar en la interacció social amb una voluntat didàctica i civilitzadora.

Dalt, a l'esquerra, Ricard Huerta, en la inauguració de la seua mostra a València, i al costat, algunes de les seues obres. El gravador de la Llosa presenta aquesta mostra en tres ciutats: Barcelona, Madrid i València. (fotos: Ricard Huerta)

RAFA GIL

Francesc Vera, autor de les fotografies de l'exposició, i Ricard Huerta. La mostra es completa amb una sèrie de gravats, un vídeo i un recull de poemes editat per Bromera.

La càbala, un secret? Clarinetista de vocació –de professió, ensenyant a l'Escola de Magisteri de València–, l'artista imprimeix els compassos, els ritmes i els temps a la seua obra. No és tot que el vídeo d'*Un dia* estiga musicat amb fragments del clarinet de Copland, sinó que Huerta “ordena els espais com s'ordena els temps en música”. Els gravats i les il·lustracions cobren ritmes i cadències que els imprimeixen la repetició de números simbòlicament significatius: 3, 7 i 21. Una trilogia perfecta, hermètica ($3 \times 7 = 21$), gairebé vitrubiana i molt cabalística, articula l'univers del gravador. I al darrere, tota una imatgeria mítica i llegendària emergeix d'un quotidià que creïem planer però que, a la fi, resulta ser sorprenentment màgic. Huerta esdevé aleshores l'alquimista –en el sentit més purament medieval del terme– capaç de transformar aquest present col·lectiu en lirisme intel·lectualitzat i reflexiu. Una essència en què el recurs a referències cultes d'un patrimoni universal, que no coneix ni temps ni demarcacions geopolítiques, contrasta amb un pseudo-esoterisme cabalístic més lúdic que altra cosa. 3, 7, 21 no contenen el secret de la veritat oculta ni encara menys la fórmula de la pedra filosofal. Maregen l'espectador ofuscat en la interpretació plàstico-literària, mentre que aflora la vessant més fresca de l'artista: “com a bon valencià practique el ludisme”, diu. Es tracta d'un joc de música, d'uns compassos que es repeteixen al llarg de la seua obra –a les carpetes de gravats i al llibre

RICARD HUERTA

Un univers, el de la lletra, l'ha guiat pels camins del lirisme virtuós pròxim a les pautes del seu mestre, el tipògraf Ricard Giralt Miracle.

RICARD HUERTA

de poemes– i que combinen uns elements heteròclits que emanen d'un sistema de pensament sense fronteres. Una *intelligentsia* que ja no és moda perquè avui triomfa, per sobre de tot, l'especialització. Ricard Huerta, l'últim emperador de l'humanisme occidental, practica un art poc vacu, de correspondències amb un patrimoni intel·lectual avui dia en desús. Huerta reviu, en la seua visió globalitzadora –i per això interdisciplinària–, els pilars de la cultura occidental i la tradició judeo-cristiana.

La lletra, univers de signes. Trencava amb la tradició de l'ofici, però li agrada controlar totes les fases del procés de producció i adopta, en el seu quefer, el sistema de treball del professional. “A diferència de l'artista, m'estructure les coses com a gravador i tipògraf. Estudie un tema per sèries. Més aviat es tracta de l'estudi d'una idea gràfica i de la seua maduració”. “La idea es multiplica per ella mateixa”, afirma mentre troba en la investigació tipogràfica un espai d'expressió inabastable. Un univers, el de la lletra, l'ha guiat pels camins del lirisme virtuós molt pròxim a les pautes del seu mestre, el gravador i tipògraf català Ricard Giralt Miracle. La trilogia d'*Alfabetos* n'és una mostra: tres carpetes de gravats tradueixen de manera tipogràfica l'essència de tres personatges mítico-llegendaris morts en la joventut: Tirant lo Blanc, Alexandre el Gran i Jesucrist –mort als trentatres anys, edat, per cert, que el passat 14 de maig li arribava a Huerta en plena inauguració del seu darrer treball.

Siga com siga, Ricard Huerta practica l'humanisme sense fronteres i en aquest esperit basa la seua intervenció artística. Unes imatges caleidoscòpiques, profundes en volum i densitat que oculten, sota l'harmonia cromàtica o compositiva agradable a la mirada una arquitectura mental d'aquelles que ja no s'estilen.

Eliseu T. Climent